GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl. No.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0335
4	Work Number	D 1724
5	Page No (From... To)	1 to 17
6	Name of the Work	VEMANA PADYAMULU
7	Subject	VEMANA

D.864 ✓
D.1724
D.1725
D.2124

B. 335
D. 864.

వేమనపద్యములు.. —

Ms Q 275

Vēmanapadyamulu

D. 1724
B. 335

This is a *second* ms. of Vema commencing at leaf 20 in ms. No. 387 marked "Q"

౧ శ్రీకరంబుగ వేమయ చెప్పిన శాస్త్ర, పద్యములు యిప్పుడే నియుపత నశేయు, నశ్త్రి
పురుషుండు మనమున నిశ్చిదనుచు, చెప్పరాం నశ్చివ సుజ్ఞ వేరు వేమా౹౹

౨ శివభక్తాలకు నవభక్తాలకు, శివభక్తి తత్పరులకు బంతామణికిం, శివలోక
ప్రముఖులకును, శివునకు గురువునకు శరణు శరణు రవేమా౹౹

౩ ఆస గుణము నాత్మలోపలను సన్నుతి శాంతయుత భక్తి గల్గునే, జగము
నన్నెల్లవారికిని సజ్జన భక్తిని గాక నిల్పునే, నిగుణము మాంద్యమా
నసము నిత్యము బింతయు నపేక్షు న్నదాం, నగణితమైన యింత్ర పద
మందగ వచ్చునె వెర్రి వేమనా౹౹

౪ గొఱ్ఱెలు పదివేలు గూడి నతావ్రున, తల్లి నెరిగి వచ్చు దాని మేదము, ప
రమయోగి నెరిగి పట్టుండు వేరురాం, విశ్వ౹౹

౫ కప్పయు పాము నుబోరగ, కప్పును నాం పాముమ్రింగ్ కడు వేడుక
తో, కప్పను వేశలం గాంచిన, విప్పంగ యాం చెప్పు దెలియ వేమన నేర్పున్౹౹

౬ విషయములు బోరలి పోరలక, విషమందిన వేపి కూన విధము నధరలో
విషసంసారము జలనిధి, విషయములను నంటగెలువ వేమన నేర్పున్౹౹

౭ వాదనియుప్రేరితోడను, వాదడవగ బోక వెర్రి వాసింబలెనే, భే
దాభేదము దెలశిన, వేదాంతరవాస్య మెల్ల వేమన వేరుకున్౹౹

౮ వేదము లెల్లను వాదముసు మిన్నా, వాదులనోడి బోదసు మిన్నా
వేదాంతీ తుడు వేమనను మిన్నా, మోదము జేనితె లిడు ము ఖ్యేము సుమిన్నా౹౹

వేమనపద్యములు...

౯ యెనభయినాలుగు లక్షలు యెనభరిగిన జీవరాసులన్నియు కడకం జనియిం
చు విధము ధరలో వినజెప్పిన వాడె వాడు వేమనసువిశ్వా॥

౧౦ చెప్పుండు విత్తు పుట్టెను చెప్పుడు విత్తందె పుట్టె వెలిమిడి కొర్పునే నెప్పున రెండు
నుయెండును బుట్టెను యీ జీనిదెల్పు వాసగగ వేమా॥

౧౧ సతియెందె పుట్టె పతియును పతియందె పుట్టె సతియు పరమార్థము
గా సతిపతుల నగానె వ్వరు మతిలోడల వెలిసెదెలియు మహిలో వేమా॥

౧౨ మొగవాన్డ్రు యాండదియగు పగడెగి వీరాని యొట్టి పరుసలవా
న్డ్రె యుగయుగముల నట యుంచును సుగుణ్రయెటు వంటి వస్తు
చూడర వేమా॥

౧౩ సకలండ్రైలో బుట్టెను సకలండ్రై ఆకటికిని సరసముగానె వికటండ్రై తేజం
బును ఆకటివస్తు వెవ్వరండురు వేమా॥

౧౪ దశయవతారంబులవారి విసవకతా బుట్టెపెరిగి వేడుకపడగా
పసగలిగిన సంసారియు పసతోగల యోగియోనె పరము
కు వేమా॥

౧౫ కంటమంటలు ఖాతతాము నిగాచ్చినా పెద్దవెల్లు పెంటబాయి
కుండు పెంటబాశిన యట్టి పెద్దలుగలరకో విశ్వ॥

౧౬ బంధకంబులబాత పసిదరంగవేరు సింధుపుత్రీమాయ జేనె
గాని శాజ్ఞయంత టివాడు జనలకు శఖ్రి మారా॥ విశ్వ॥

౧౭ పన్నె పొంచువాడు పన్నె బూచువాడు పన్నె మెచ్చువాడు
పరగనెపుడు పన్నె విడుచువాడు పరముకుగాబోలు విశ్వ॥

౧౮ కంతయెందె పుట్టి కంతకుయాశంచి గాశిబడగనేల కాంతువేత
కంతవిడుచువాడు ఘనతరయోగిరా॥ విశ్వ॥

౧౯ వస్తుగుడిచి పెరిగి వస్తు కెయాశించి వస్తువలన ముక్తి వప్పునాయె
వస్తువిడచనవాడు సర్పదాయోగిరా॥ విశ్వ॥

౨౦ చదువులందును పాండిమొదవులందును శ్రీలాపెదవులందును రాజ్యపదవులం
దు ఆశలుడిగినయట్టి అయ్యలుగలరకో॥ విశ్వ॥

౨౧ కన్నె మీదియాశ కనకంబు మీదాశ వేనివాడు పుడమి వేనివాడు
కలిగినేనివాని గనుతింపశక్యమా॥ విశ్వ॥

౨౨ కన్న పుత్రులాశ కనకంబు మీదాశ స్త్రీల మీదియాశ చిత్త
మెదలి భ్రమలు విడువకున్న బ్రహ్మంబుగానరో॥ విశ్వ॥

౨౩ ఆలివంకవారు ఆప్తులౌబంధువులౌ తల్లివంకవారు తగినవారౌ
తండ్రివంకవారు దాయాదిశత్రులౌ॥ విశ్వ॥

౨౪ ఆలిమాటలు విని అన్నదమ్ములబాసి వేరుపడుచునుయెల్ల వెర్రితనము
కుక్కతోకవట్టి గోదావరీదునా॥ విశ్వ॥

౨౫ ఆపదందులజూడు ఆరసి బంధువు జూడు భయమువేళ జూడు
బంటు జూడు పేదరికమున జూడు పెండ్లాము జాడలు॥ విశ్వ॥

౨౬ కలిమినాడు మొగనిగాముని గా జూచు లేమిజిక్కినవేళ లేవకుం
డు మనెరి మగన్నైన మాలనిగా జూచు॥ విశ్వ॥

౨౭ మగడు మన్మథుడయ్యు మంచి కాపురమైన సహజమేలమాను
జారకాంతవాలు ద్రావిన కుక్క బడిమి రిజారదా॥ విశ్వ॥

౨౮ ఆలు శంఖమైన అత్యంత శ్రీమైన జారపురుషుడెలజాడమా
ను మాలవాడ కుక్క మరిగినవందంబు విశ్వదాభిరామ వినరవేమా॥

౨౯ పురుషుడెరిగిన జంపు భూపతి విని జేటు అఖిలరాంతలకెల్లనా
లయంబు పరపురుషగమనంబు ప్రతిరేత్తు నరకమా॥ విశ్వ॥

౩౦ పరగపెట్టు పెట్టి పాటింపకుండెనా వెలుగుదాటి తీగెవెళ్ళబా
రు నాడవారి చిత్తము బువలెనుండును॥ విశ్వ॥

౩౧ ఆలివంకవేకమధమత్తమున నుండి వెనకవంబ జను టువెర్రిత

వేమనపద్యములు...

నవుచు చెఱ్ఱుముఱ్ఱు ముదరనిఖ్ఖు బిడిమి షెబరిప్రనా॥ విశ్వ॥

౩౨ తెలుగుతోలు డెఖ్ఖి యుందాకవుదకినా। నలుపు నలుపెకానితె
లుఫ్రారాదు। తెయర్రఖాఖ్ఖు సూతెత్తు నుదెఖ్ఖి తెఱ్ఱునా గుణిమెన్నడు॥ విశ్వ॥

౩౩ కృత్తతోంతదెఖ్ఖి త్రోవిదశీళ్ళినా। త్రోవిబాంయనుండుతెం
తదడప్ర। తెంతవెప్పినవె ఘుఘుతెంతెలమానురా॥ విశ్వ॥

౩౪ తెప్పిరెప్పిరి గుణవము వేమన్నమానవు। వస్త్రజాయగరాదు కృత్త
తోంతె। గళసురాలు మగని గంపబెఱ్ఱుమ్మురా॥ విశ్వ॥

౩౫ ఆలుమగనివారాలు కష్టంబువఖ్ఖినా। నా ఆలుగాదు మరగా
లుగాని। ఆట్టియాలికన్న అడవి నుండుట జాలు॥ విశ్వ॥

౩౬ మాటవినినయాలు మగనికిమరగాలు। వారపడిగెపాము వంటి
గృహము। తనకుగానియాలు దానవ్రాలయా॥ విశ్వ॥

౩౭ ప్రాజమాలినయాలు ప్రాలిమాళ్ళకు వేటు। పోటుకెత్తని
బంటు కాటుపేటు। వనికిమాలిన తొత్తు బత్తెంబు చేటురా॥ విశ్వ॥

౩౮ కుంటుకుక్కకేల కుదేటువైరంబు। పిరికిబంటుకేల బిరుదు గొడుగు
ముసలి ముండకేల ముశిముశి నగవులు॥ విశ్వ॥

౩౯ పుట్టిండె మొదలుగా పురుషుడెకాలంబు। పరవవేడు శక్తిపా
టుగాక। ముదిశిపుడమికరణి ముదమొప్పవలయురా॥ విశ్వ॥

౪౦ గుణవంతురాలున్న గుణముచక్కగనంగు। తేకటంటలో దివ్వెవెల
గశేతా డెవియున్న యిల్లు దివ్వెయార్చిన రీతి॥ విశ్వ॥

౪౧ లంజవారి అక్కలాశింబి ముద్దాడు। మిండ గేదు లంజమాది
ప్రేమ। అడవాశివంత అందరుముఖ్ఖాలు॥ విశ్వ॥

౪౨ తారాసు నధరలో ఖడసి। వేశ్యయిచ్చు నెకసరియు విదరింపం
గా। వీసంబదికంబైననూ। వారసరవుగనెక్త వంత వారువురవేమా॥

౪౩ పడుపుమరిగినలంజె పైడాశపడుగాక। రితి మాటలకేల యిచ్చేగం
చు। కొరుకుమరిగిన బర్రె గోడికితె చెప్పనా॥ విశ్వ॥

౪౪ కులుకు గుబ్బలు జూపి గొబ్బున కరిగింపు। చెతికాసు కెల్లచెల్లదేసు।
ఆలుకనెత నివిడుతుర మరగకాంతలు॥ విశ్వ॥

౪౫ మొలకబంట్లనాడు మోహింపవలపింపు। కులుకుబంట్లనాడు కోరజే
యు। తటుకుబంట్లనాడు దయాశ్రీలు పోల్లకేరా॥ విశ్వ॥

౪౬ మొల్లబంట్లనాడు మూడుకోట్లను జేయు। కులుకుబంట్లనా
డు క్రోడుచేయు। తటుకుబంట్లనాడు తారంబు శాంయవ్రా॥ విశ్వ॥

౪౭ గురువు వఖ్ఖినేని కూర్మైన యియ్యరు। ఆరసి లంజకిచ్చు అర్థ
మెల్ల। గురువు తరుణికన్న కులహీనుడెమకొమ్మ॥ విశ్వ॥

౪౮ కల్లుకిఖ్ఖినయట్లు బల్లకియ్యగ వేరు। కొల్లకిఖ్ఖిన యట్లు పడుపవేరు।
బల్లకిఖ్ఖినయట్లు ఘనార్యనికి వేరు॥ విశ్వ॥

౪౯ తీపిలోనె తీపె తెలియంగ ప్రాణంబు। ప్రాణంబుకన్నను పశిడితీపి
పశిడికన్న తీపి పణితులమాటలు॥ విశ్వ॥

౫౦ పనసతెనలకన్న పంచదారంయకన్నా చెరుకురసముకన్న జున్నుకన్న
మంచి తెనెకన్న మగువమాటలు తీపి॥ విశ్వ॥

౫౧ వలపుదిరిగితెను వనజాక్షి అధరంబు। ములకపంటిరసము ము
సిణి పసరు। చింతపండు పులుసు జీవిస మానంబు॥ విశ్వ॥

౫౨ బాంతుపేని లంజె ఖాతంబుకూతురు। స్త్రీ తిపేనిపాటురా
తివేటు। దాతవేని వ్రారుదయాశ్రీ లవేటురా॥ విశ్వ॥

౫౩ గుమ్మతెట్టెడైన దిమ్మరులకే వలసు। సరసవిటులకేల సమ్మతింప

వేమనపద్యములు॥

పేదవిన్నపురుగు చెల్లమేమెరుగురా॥

౫౪ నాండెమైనలంజె ననవెరుగుమెరుగు, విటునికుస్రింపు వివరమెరు
గు, బానిశత్రుత్తు తాంపాంబు వదరాదయా, వి॥

౫౫ తెత్తు తెత్తె, కానిదారగాండు నీయర్థ్యవ, పాత్రదెప్పుడుదాని
మైనగుణము, మిత్రి కూంళ్లదాంగ మేవెరుగనేర్చునా, వి॥

౫౬ కుత్ర్యమేమెరుగును గురులింగజంగంబు, పిత్రవాడిశిపట్టి పేకు
గాక, సంతపాకలతెత్తు సనార్యశినెరుగునా, వి॥

౫౭ తెత్తు తాంటపాండు తెత్రిపెసలమూరు, ముచ్చు తోంటపాండువ
చ్చి నిండె, తలవరియింటిండు తలతోను బీరురా॥ వి॥

౫౮ తన్నేలుపతి తోండతనయాం యుధముతోండు, అగ్నితో
డపరులయాంవితోండు, సరసంబులాండు టబాం వ్వింతె-
సువిూం॥ వి॥

౫౯ విటుడు తిరిగిరాంశ విడిచిపెట్టిన వెనుక, బిచవాండు వేరి ప్రియము
శేయు, కుడిచి వేశి నప్పైకునైలు నాంకవా, వి॥

౬౦. కెంతమైనదాంని కెంతలనగవలదు, భ్రాంతి విటుడు వడిన పాం-
యనేడు, పాంతయెనుముపాంలు కొంతనవచ్చునా, వి॥

౬౧. తలకు నెరలువచ్చి తన్వెంత వడలిన, కాంళువిటుడు సతిని కూ
డనేని, పండ్లు పడ్డకుక్క పసరాన జీంవదాం, వి॥

౬౨ ఆంగవెల్లవదలి ఆటుదంతములు వ్రాండి, తనవుజర
యుచేత తరుచువణాక, ముప్పుదిప్పులు వట్టి మోంవాంబు విడవేడు॥
వి॥

౬౩ కాంండరేడు వూంమ కెండకూంతురుయూంలు, కెండయచుల్లా
నికి కెండవిల్లు, కెండవంటధారవు కుంటె ననడతురా॥ వి॥

౬౪. ఆడవారిగన్న అర్ధంబుపాండగన్న, సారమైనరుచులు బవులు
గాన్న, ఆయర్థిగాంళ్లకల్లి ఆశలుబుట్టుబూం, వి॥

౬౫ కొప్పుచలువముగన్న కుచకుంభములుగన్న, చప్పరాం నిమోంట
వెలివిలిగన్న, మంప్పిరిగాను నయర్థముని మైనమోంహంబు॥ వి॥

౬౬- మంచిరుచులు కోంరు మంచిశ్రీలను గోరు, మనుజుడెంత పెద్దమ
తము జూండు, యింపుకెంతె నను యూంలని పించడు, వి॥

౬౭ తరుణాంధరవు గన్న తనయులజూంచిన, మరుని కేళులు మిం
చు మనుసు వాండు, పాంప జాంతి మనసు పట్టం గరాందయా॥ వి॥

౬౮ తెనెలోపలను నత్తియర్థమాం మిడిపండు, తిన్నగాని తీపి తెలియ
రాదు, తన్నయింప్పనట్లు కాంమిని యధరంబు, వి॥

౬౯ యోంనిలోనె పుట్టి యోంనికివాంచరబు, యోంనిలోని చవులు
గానరేరు, యోంనియూంబపరము యోంగంబు మరుచురా॥ వి॥

౭౦- కాంవిపంచలు గట్టికేడుయోంగివలెనుండు, వెనక రాంగరాంగ
విడిచిపెట్టి, తెండరి తిరుగువాండు ధారకోంలు సనార్యశి॥ వి॥

౭౧- యెుడలు ఖన్నుకెన్న యోంగుల వేషంబు, మనసు కెల్లషంబు
మాంన్పవేడు, పుట్టమూండగాంలు ఖుజగంబు వచ్చునా॥ వి॥

౭౨- వృత్తిమాంత్రమున్నైన తత్వజ్ఞులమాందు, మహిం మహూం
ప్రవాండు మధ్యముండు, వేషధాంరుల ధరషోషకులధము
లు, విశ్వదాభిరామ వినర వేమా॥

౭౩- యెండనీడవేని యురవేరింకినయోంగి, యుండునెల్లకా
లముర్థిలోన, తిండిపోర్గులవశమె దేవియుంగ జ్ఞానంబు॥ వి॥

వేమనపద్యములు.—

౨౪- స్థావరములు ఖత్రింతిరు, ఖావింపక జంగమములలబవారు విధరుబు
లగ్గ, ఆవలదమలాశీదామె, తీవరము గతామెతిందురు వేమా॥ విశ్వ॥
౨౫ ప్రాంరకెయుంశుట యుత్తమయోగంబు, మానసంబుకల్పిమ
ధర్మంబు ఆసనాదివిధులు అధమయోగంబులు, విశ్వ॥
౨౬ కల్లయుగమునకుబ్బి కదతేరతెకియుక, మొదలుబదలింబయూయు
గ్ర తపము, తమరుమెశియె మితత్వంబు గనవేరు॥ విశ్వ॥
౨౭ యొద్దుకన్న దున్నయెలాగుతత్త్వమ, వెరపులేకపోయి విలువదరి
గె, నేర్పుబాలనివానియోగియుండురా॥ విశ్వ॥
౨౮- యింద్రియంబులగెలబియెకమున్నైతన్ను, నెరిగిపిదపనెరుగకుం
డనేని, నర్తువాని జన్మానియెానసియుండురా, విశ్వ॥
౨౯- కరకన్నయులు నమలికాశలుబిగకట్టి, కాంతవిడుమలెల్లతా
నిఘనావము, వెంపకితొగట్టయెనుగనిలుచునా, విశ్వ॥
౩౦- యేవంకమనసుగల్గిన, ఆవంకకునింద్రియంబులన్నియు
నేఘుగ్, నీవంకమనసుగల్గిన, ఏవంకకుయింద్రియంబులేక
పువేమా॥
౩౧. యింతలింతవన్నలింతెకికన్నలు, యింతిగవయుకుష్ణంయేమి
యగును, బట్టిబావకున్న సర్పదాయోగిరా॥ విశ్వ॥
౩౨. చంపినపాపము వచ్చును, చంపిన పుణ్యంబువచ్చు సర్పజ్ఞ్నా
నకుఖ్, చంపను మునుపను వెకి, ఆంబునవిధనిట్లుచంపనౌ
రావేమా॥
౩౩. తొలుతొనుఘట్టతొయుంగతొఖంగ, మురికి
కారికారిముక్క గట్టు, ఆముద్దభుజమెక్తి ముద్దులాడురయా

౩౪- నీబులువినుతులుచేయుబు, యాంతకములుదిరిగితిరిగియులబదుకెందెన్
యేబనయింద్రియపశువుల, గాబినవాడెందునందుఘనుడగు
వేమా॥
౩౫. సతులజాంబిపాంబిసౌఖ్యంబుగొంరుచూ గతులుగావేడుక
ర్త దెంచు తులుసుతులవలన గానంగ లేరయా, విశ్వ॥
౩౬- స్త్రీలుగల్గినబొంటెల్లావమములుగల్గు స్త్రీలులేనిబోటబిన్న
బోవు, స్త్రీలకాంరకునరులుబిత్తుబిన్నారయా, విశ్వ॥
౩౭ ఘడుకనుబెజ్జముఫుట్టు, ఫుడుకనుదరువంగన శ్రీపాదమినభం శి
విడవకపణతులకూటమి, వలరాజునుగెలువువారు ప్రత్య
ములుక్రీనా॥—
౩౮- యేబపులయినను విడుతురు, వారవికినియుందునున్నవారవ్రము
చేతం, ఖూరాచెనివడుములువెరబిన, ఆబందంబదయె విశ్వమంత...
యగువేమా॥
౩౯. తన్నుగన్నయొట్టితల్లివంటుడిసువిమా, ఆన్యకాంతలెల్లఆర
బిపాంరడు, కన్నతల్లినిజనులు కానంగ లేర కూ॥ విశ్వ॥
౪౦. కూంటకిచెడబాశికూంటుర్నమనుజుండు, ఆడదానిగన్నయె
క్రీత ఘలుబెలగి ఆశ్చర్యాంబి శలభంబుబొచ్చునా॥ విశ్వ॥
౪౧. పతిసతువిరువురు ఘూరుదువ, సతిపన్నలుబూతురెప్రధుసం
తసర్త శ్రీ, పతిబూరుమిరాదిపూంసము, సుతులందులపా
లుపేమజూంబరవేమా॥
౪౨- అన్నరసమువలన అలబిందురసము యొ, బిందురసమువల

వేమనపద్యములు....

నబీజమెఱిగి బిందుబీజమునందు భేదింపరాదయా॥ విశ్వ॥

౯౩. పతిసతు లిరువురు దమలోన, సతి వద్దనె పవ్వళించ చన్నులు ముట్టంగ, సు
తుడంటితె పాలుబ్బును పతియంటిన యుల్లబాల్లుపదనగు వేమా॥

౯౪. ముట్టులోనె పుట్టి ముట్టులోనె పెరిగి, ముట్టంటులనియె
డు మూఢనాళ్లు, ముట్టు కుండ నీళ్లు ముంచిన టులయోనె॥ విశ్వ॥

౯౫. నెలకునెల తమయోని నెత్తురు గారును, పూష్టమైత్తి నపుడు
పురుషునివల్ల పుత్త్ర ప్పుడెల్లను పుట్టుగారుము నుండు॥ విశ్వ॥

౯౬. గాలి ఫణులకు జేసెనె తపపు పసలకు జెసె, మన్నుయరులకు జేసెను
రువ కిట్లు, కుంభిని జనులకు తరాదెట్లు జేసెరా॥ విశ్వ॥

౯౭. యోని బేసుగ జేసి మొతవెంబవిలు చెప్పు, నాలికేమి తుచ్చరన
యము వీరి, పింతగానవేజాంబ్ల విటుడుపంది కొక్కు॥ విశ్వ॥

౯౮. యోనియందె పుట్టి యోని కివాంఛరకు, చన్ను గుడిచి పెరిగి
చన్ను వట్టి కొష్టి లోనె పుట్టి శిగ్గెరంగని జీవి॥ విశ్వ॥

౯౯. చన్ను గుడిచి పెరిగి చన్ను గట్టిగ బట్టి, బలిమి వలమి బొళ్లజంపనే
లబద్ధ బొద్ది కింద బల వమనా శేలరా॥ విశ్వ॥

౧౦౦. పుణ్యమంతయు గూడి పురుషుడై జన్మించి, పాపమంతయు
గూడి పడతి యాయె, కష్టము సతి నిమ్మని కనిరాయ వేరయా॥ విశ్వ॥

౧౦౧. అధరామృతము బట్టి అడిచేకుచముండగా, బాంగ కడుపు నిండుబాం
పు గాక, మూత్ర తిత్తి మీద ముదమెల్ల గలిగెరా॥ విశ్వ॥

౧౦౨. వెనక బోతమంటె వెసనర కప్ప గుంటు, ముందు బోత మంటెను
రిగుంట, వెలది బాబి నరులు వేడుక పడుదురా॥ విశ్వ॥

౧౦౩. జాణులైన యట్టి వటలా యతాత్ములు, తలపులలరశి మాని తలచెగాక
ముక్తి తామనే మికెడు ప్రగన్నారమా॥ విశ్వ॥

౧౦౪. బయలు లోని బయలు పరికింప రాదటె, బయలు రూపు బయలు
ఖ్రమయనేల, బయలు రూపు తెల్లపరికింపగానేల॥ విశ్వ॥

౧౦౫. కర్తా కర్మములకు నెక, దృష్టి నెడయుండు గలుగ నాత్మకు
కర్తా, ధర్తా ధర్మము చెప్పడు, నిర్మలమతి దెలియువలయు నిజము
గ వేమా॥

౧౦౬. ఇయ్యనియ్య కుండ నిప్పింత ప్రాప్తంబె, ఇయ్యనియ్య కుండ
నీధరిత్రి, ఇయ్య కుండ నిందకేర్తులు వేరయా॥ విశ్వ॥

౧౦౭. ప్రాతవెంబడిగాని పరమాత్ముడైవంబు, బ్రాతకాలడిగాని ప్రా
తవేడు, ప్రాతకజుడు కర్తృ శాంతము తాకర్త॥ విశ్వ॥

౧౦౮. వీరుడైనవాడు విద్యనేర్చినవాడు, చదువులందు రాడు సభల
రాడు, జన్మఫలమేతాని జపియించినారాడు॥ విశ్వ॥

౧౦౯. తెంకణాంబుయిన కుత్సి పాపము కాదు, కాశిపోయిన పంది
గజము గాదు, పేరె జాతివాడు విప్రుండు గాడయా॥ విశ్వ॥

౧౧౦. తవిశినర్లాయువు కలగ కలియుండును, కలగ నల్లాయువు
కవిరియుండు, బ్రహ్మదేముని వ్రాత బాసి కవిద్యలో॥ విశ్వ॥

౧౧౧. దశరథుడు రామ ధరణీశు పట్టంబు, కట్టదలచి నతడు కట్టె జడ
లు, తలప కేలదిబత దుర్దైవకమ్మెల్లను॥ విశ్వ॥

౧౧౨. తనతప్పు గము భూమి గల్గి యవినదకారాముడెరుక గలుగు
రాజు శాడూ, తలుపు కేలదిబ తద్దైవకమ్మెల్లను॥ విశ్వ॥

వేమనపద్యములు......

౧౧౩. కొండ వెల్ల మోసి బండారమై కపిసేన, దండు వేసె రామ ధరణి విభుడు,
లంక యేలె నొకడు లక్ష్మీకటాక్షాన. విశ్వ.

౧౧౪. ఇమ్ము దప్పిన వేళ నెమ్మెలన్నియు మాని, కాలమొక్క రీతి గడుప
వలయు, విజయుడిమ్ము దప్పి విరటుని గొల్వడా. విశ్వ.

౧౧౫. అనువుగాని చోట నధికుల మనరాదు, కొంచమైయుండు
టదె కొదవగాదు, కొండద్దములోన కొంచమైయుండదా. విశ్వ.

౧౧౬. కాలగతి నెంతవారికి, వాలాయము కుల ధనము వచ్చుట
యరుదా, వెలిశిరియెత్తి నక్షత్రుడు, తెలదెవరా రాజు మా
దతెలియరవేమా.

౧౧౭. బ్రహ్మ నుతల గిర్తిపారవేశినవారలు, అష్టపదలెరరి అ
ఖిలసురలు, శివుని కరుణలేక వెనటికెవ్వరు వేరు. విశ్వ.

౧౧౮. తనమది కపటము గలిగిన, తనవలెనె కపటముండు తగజీవులకున్.
తనమది కపటము వదలిన, తనకెవ్వరు కపటులేరు తథ్యము వేమా.

౧౧౯. చంపదగినయట్టి శత్రువు తనచేత, జిక్కెనేని కీడు సేయవలదు పొ
సగమేలు చేసి పొమ్మనుటంపుట. విశ్వ.

౧౨౦. తామసించి చేయతగదెట్టి కార్యంబు, వేగిరించ నటియు విషమ
మగును, పసరుగాయదెచ్చి పడవేయ ఫలమైనె. విశ్వ.

౧౨౧. నీళ్లలోన మీను నిగిడి తిన్నగబోవు, బైట మూరెడైన బార
లేదు. నెలవు దప్పినచోట నేర్పరి కొరగాడు. విశ్వ.

౧౨౨. నీళ్లలోన మొసలి నిగిడి యేనుగు బట్టు, బైట కుక్కచేత భంగ
పడును, స్థానబలిమిగాని తనబలిమిగాదయా. విశ్వ.

౧౨౩. పదుగురాడినమాట పాటియై ధరజెల్లు, నొక్కడాడినమాట యెక్క
దెందు, వూరకున్నవాని నూరెల్ల నోపదా. విశ్వ.

౧౨౪. గంపలంపటంబు కులవిద్య విడవేడు, జంపులంపటంబు జీవనం
బు, జంపుగంపలకును జిక్కునులోకమా. విశ్వ.

౧౨౫. కులము నీరుచేసి గురువులవద్దియుంబు, పాసరమొనుగంత బొంకు
బొంకె, పేరు ధర్మరాజు పెనువేపవిత్తయా. విశ్వ.

౧౨౬. వృత్తమునికతుప్ప నవ్వొగు జన్మించినా, వాడుబెరుగువాని వాం
కపెల్లి, బెరుకున వెన్నటిబరువదా తీప్పెల్ల. విశ్వ.

౧౨౭. కులములోన నొకడు గుణవంతుడుండిన, కులము వెలయువాని
గుణముచేత, వెలయువనములోన మలయజమున్నట్లు. విశ్వ.

౧౨౮. పందిపిల్లల బెట్టు పదియును నిర్భీతియును, కుంజరంబు బెట్టు కొదమ
నొకటి, వృత్తమపురుషుండు వొక్కడు చాలడా. విశ్వ.

౧౨౯. గుణవంతునకు మేలు గోరంత జేసిన, కొండయంత గువాని
గుణము బాత, కొండంత మేలయ్యు గుణహీనుడెరుగునా. విశ్వ.

౧౩౦. యెరుకవంతుని దెలుప నెవ్వడైనను జాలు, వెర్రిగు సుతెలు
పంగ వకనికెశమె, యెటువంకలుదీర్ప యెవ్వరివశమౌనె. విశ్వ.

౧౩౧. వెర్రిగు వెర్రిగును మెచ్చు వినరంగ సుజ్ఞాని, భావమందు మెచ్చు
పరమయోగి, పందిబురద మెచ్చు పన్నీరు మెచ్చునా. విశ్వ.

౧౩౨. అల్పుడెప్పుడు బల్కు నాడంబరముగాను, సత్యవంతు ల
బల్కు జల్లగాను, కంచుమోగినట్లు కనకంబు మోగునా. విశ్వ.

౧౩౩. వాడు గుడుపు నుడెప్పుడు గర్వంబులిడుతె, దాడ్డవాని నిత్తె

వేమనపద్యములు..

నతోయనాడు, చెప్పు గారికినన త్రవెరు తపెరుగునా. విశ్వ

౧౩౪. గంగపారుచుండు కదలనిగతితోడ, మురికిపారుచుండు మ్రోతతోడ

దాతకొఱ్ఱప్పలేదు లోభివేగమ్రోవు. విశ్వ

౧౩౫. తానివానినితోటి తలశివరింబు నవారినివిచ్చినంతవానికైన. తా

డికిందవాలుత్రానినవందంబు. విశ్వ

౧౩౬. హీనజాతివానినిల్లుచేరనిచ్చిన, వానినిచ్చినంతవానికైన.

యీగకడుపుజొచ్చి యిట్టట్టులాడదా. విశ్వ

౧౩౭. తానివానివాతరాసువీసము విచ్చి, వెన్ననడుగువాడువె

ర్రివాడు, పిల్లిబట్టినకోడి పిలిచినబలుకునా. విశ్వ

౧౩౮. ఇచ్చువానివద్ద యియ్యనివాడుండెనా, చచ్చుగాని యీవిసా

గనియడు. కల్పవృక్షముక్రింద పొదవున్నట్లు. విశ్వ

౧౩౯. వేరుపురుగుచేరి వృక్షంబు చెరుచును, చీడపురుగుచేరి చెట్టు చెరుచు,

కుచ్చితుండుచేరి గుణవంతు చెరుచురా. విశ్వ

౧౪౦. చెరుకుతోటపాటు చేరకయుండెనా, కాంతరైనదాని

గుణములేదు, యిచ్చువానివద్ద కుచ్చితుండున్నట్లు. విశ్వ

౧౪౧. కరగకరగబుట్టు కనకంబు మెరవన్నె, పెనగపెనగబుట్టు ప్రే

మపతికి, ముదియముదియబుట్టు మోహంబు లోభంబు. విశ్వ

౧౪౨. యెరుకలేనిదారను యున్నాళ్ళుకాల్చిన, బ్రతుకువేదు వస్త్రఖ్యా

తిగాని, గాడ్దెపాలు కోకి తెచ్చేవునా. విశ్వ

౧౪౩. మేకకుతియబట్టి మెడచన్ను కుడిచినా, ఆకలేలతీరు ఆశగా

క, కష్టునాశయుండ కడుపేల నిండురా. విశ్వ

౧౪౪. గొడ్డుటావునుపిదుక కుండగొంపోయిన, పళ్ళూడదన్నుపా

లువేవు, లోభివానినడుగ లాభంబు లేదయా. విశ్వ

౧౪౫. కష్టలోభివానికన్న కినాసింబు, బడుగువాడు దిరుగుపరిణా

మించి, తగరవెంబ నక్తతగిలినవందంబు. విశ్వ

౧౪౬. పిసినివానియింట పీనుగవెళ్ళిన, కట్టెకోలలకును కా

సువిచ్చు, వెన్నమాయెననుచు రమ్మెత్తెకియెత్తువీరె. విశ్వ

౧౪౭. లోభివానిజంప లోకంబులోపల, మందువేదు వేరెమతము

గలదు, పయికమడిగిన జాలిపడి చచ్చు. విశ్వ

౧౪౮. మృగములు మృగములనడుగవు, తగనడుగవు పక్షిజాతి తమ

సరివారిని, మొగవాడడిగివయివ్వని, మొగవాడె మగ

వగాక మహిలోవేమా.

౧౪౯. మాటనిలుపగలేని మనుజుండు చండాలుడు, ఆజ్ఞలేనిరా

జు ఆడముండ, మహిమలేనివేల్పు మంటివేల్పులి. విశ్వ

౧౫౦. మాలమాలగాడు మహిలోనరెంతాడి, మాటదప్పు

వాడు మాలగాని, వాడేవమను జుడనవాడు తెలి

పెనుమాలం. విశ్వ

౧౫౧. పుట్టంచుకరిగినబుర్రెడు కల్లును, పొల్లునవితూలు భూమి

లోన, ఆపమదిని పల్లులంతకు కష్టంబు. విశ్వ

౧౫౨. కలిమినాడు నరుడు కానడుమునువేని, నాడు మెదలనేలి

పెట్టు, కలిమిలేనిలేనికాలము గల్లునా. విశ్వ

౧౫౩. తనియుతానకయుండు కదిశిలిబడితూరు, లేనియవినకయుం

డు విస్మయంబు, సంపదగలవాని సన్నిపాతసితి. విశ్వ॥

౧౫౪. ఆపదేతిపదవేని తెపర్రితనమేల, కూపదిప్పవేనినేలేల, పెట్టిపోయ్య
లేనివట్టి భీరము లేల. విశ్వ॥

౧౫౫. వెఱ్ఱిబాడుకుగల్గి గెడ్డంబు నిడుపైన, దానదగ్రమ్ము లేకదాతగా
డు, తెనుస్పోతుఘునమైన యేనుగబోలునా. విశ్వ॥

౧౫౬. పెట్టిలేని యిట్టి కట్టిడి మనుజులు, పుట్టిరేమి వారు గిట్టిరేమి,
పుటలోని శదలు పుట్టదా గిట్టదా. విశ్వ॥

౧౫౭. పట్టుగాంపట్టియు లేకపడుబాటు బడువారు, పెట్టబాయక లేక
తిట్టువారు, ముట్టి శివునిపూజ మొదలజాయనివారు. విశ్వ॥

౧౫౮. ధానుఘుడువలె కతకవేరి యరాపు, లువేరనియ్య నట్టి శనటెణిగో
పు, చేనికరకెణ్ణాప్పటేశ కట్టినయట్టు. విశ్వ॥

౧౫౯. ప్రాప్యజన్మంబునపునొర్వం బుశారయని, పాపకర్మూశాశబడినధన
ము, విత్తనిమడి గాలియవెడకెనబంధంబు. విశ్వ॥

౧౬౦. విహాయమునందు సుఖము యింపారలేదటు, పరమునందు సుఖముబ
డ తెల్లు, మొదలబావలేక తుదియెట్లు గల్గురా. విశ్వ॥

౧౬౧. కులములేనివాడు కలిమిచే వెలయును, కలిమిలేనివాడు కుల
ము దిగుడూ, కులముకన్న మిగులకలిమి ప్రధానము. విశ్వ॥

౧౬౨. విడువవముడువగ లేక కుడువగట్టుకలేక, పరపలేక విద్యనెరయలే
క, పుడమిలేనివానినడు పేనుగందురూ. విశ్వ॥

౧౬౩. లేనికాలమున కులేమి మనసునుండు, యీనినపుడివ
వె నెరగకుండు, కతినబుతు, లకేల కలిమేల గల్గురా. విశ్వ॥

౧౬౪. పమురు గల్గిన దివ్య సరవిమండినయట్లు, పమురులేనిదివ్య

సమశినట్లు, ధనము దివ్వెవలపుడురు కునుచూడ్తాను. విశ్వ॥

౧౬౫. నేర్పుగలిగినవారు , విద్యబాతవిశ్రవేగువారు,
పశిడిగల్గువారి బారనిశకుడుకులాశే. విశ్వ॥

౧౬౬. కనకపర్వతము నకాప్పురంబున్నట్టి, అనిమిషేశుడైన ఆశ
బాశిడు, కవచకుండలములు కర్ణనినడగచా. విశ్వ॥

౧౬౭. పాలసాంగరమందు పవ్వళించిన విష్ణు, గొల్లపల్లెపాలు గోర
నేల, యెడిరివారి సొమ్ము యుల్లవాకి కితేపె. విశ్వ॥

౧౬౮. తలదాదాంకి నరెపుడు, దలతురు తలకెందైన వెశదశతురు శివు
నిం, పలుగా. కులవశె గూతురు, కలగన్న విధంబు వీరు గంటిరెవే
మా॥

౧౬౯. కన్నులందు మదము గప్పిగానగరాని, నిరుడు ముందటెయేడు
నిన్నమొన్న, తనవు విడిచినవాడు తనకన్న అల్పులో. విశ్వ॥

౧౭౦. భూపతి కృపనమ్మి భూమిచెరిసినవాడు, ప్రజలవుసురు
దగిలిపడును పిదప, యెగయవేశనబంతి యందాక నిల్వరా. విశ్వ॥

౧౭౧. పాంపమునగవేరె పరదేశమునవేదు, తనదు కర్మమునకు తగిలి
యుండు, కర్మతంత్రుడుగాక కనుగలియుండెనా. విశ్వ॥

౧౭౨. నత్రవినయములను నయగారములుపల్కి, పిదపదినకకూడపె
ట్టి ధనము, కెకుబోనువాతకూడుబల్లిన రీతి. విశ్వ॥

౧౭౩. వెళ్లివచ్చినవాడు మళ్లిపోయినవాడు, వెంబడేడుధన
ముగొంటబోడు, తానెడబోవునో ధనమెడబోవునో. విశ్వ॥

౧౭౪. బన్నుగుడిబిపెరిగిపన్నెయూశెంటి, బన్నువలనముకె

వేమనపద్యములు...

చెప్పనాయె, చన్న విడుచువాడు సర్వదా యోగిర. విశ్వ.

౧౭౫. ఆడవారి గన్న అర్థంబు పోడగన్న, సారమైన రుచుల చవుల

గన్న, ఆయుర్గ్రంథ్లకెల్ల ఆశలు పుట్టవా. విశ్వ.

౧౭౬. పుట్టుచిత్తరి రీతి   తిరుగుచిత్తరింబు దేహిం ధరణినున్నా

బట్టైన వృషకారిగారవేక. విశ్వ.

౧౭౭. తనవు యెవ్వరికి సొమ్ము తనదని పోశింప, ధనము యెవ్వరికి సొమ్ము

దాచుకొనను, ప్రాణమెవ్వరికి సొమ్ము పోయకుండగ నిల్పు. విశ్వ.

౧౭౮. ఇంటి కంత బోసి మిండిశ్రీ శ్రీనమన్న, పుణ్యలోకము నకు బో

యెనోకటు, అన్నదానముకన్న అధికదానము లేదు. విశ్వ.

౧౭౯. మనసు గెల్చిపట్టి మన్నసుజ్ఞానులు, తరుణమోక్షపదము

గన్నవారు, వెట్టిపెట్టిన ఫలమేమి కూడుకుందునా. విశ్వ.

౧౮౦. చిప్పలోన బడ్డ చినుకు ముత్యంబాయె, నీట బడిన చినుకు నీట

గలిసె, ప్రాప్తంబుగలచోట ఫలమేల తప్పురా. విశ్వ.

౧౮౧. నెయ్యిలేని కూడు నియ్యానికసువది, కూరలేని తిండి కుక్క

తిండి, ప్రియము లేని కూడు పిండాకూడురా. విశ్వ.

౧౮౨. ప్రియము లేని విందు పిండివంటల చేటు, భక్తి లేని పూజ పత్రి

చేటు, పాత్రమెరుగని ఈవి బంగారు చేటురా. విశ్వ.

౧౮౩. గంగిగోవు పాలు గరిటెడైనను చాలు, కడివెడైన

నేల ఖరముపాలు, భక్తి నన్నమిడిన పట్టెడైనను చాలు. విశ్వ.

౧౮౪. ఆత్మశుద్ధిలేని ఆచారమది యేల, భాండశుద్ధిలేని పాకమేల,

చిత్తశుద్ధిలేని శివపూజ లేలరా. విశ్వ.

౧౮౫. ఎన్ని యెన్ని పూజలెన్ని చేసిన యేమి, భక్తిలేని పూజ ఫలము లేదు

తనక పూజకారణమెసువిర్మా. విశ్వ.

౧౮౬. తన్నుదానెరుగుదానె వ్వరికి గురువు, పాలు మారి తిరుగు

పనస మెడు కొనుసులకారకు నైక కర్మములు గట్టుదురు. విశ్వ.

౧౮౭. కల్ల గురుడు గట్టు కల్ల కర్మంబులు, మధ్య గురుడు గట్టు మంత్ర

చయము ఉత్తముండు గట్టు యుగమెల్ల దెలియంగ. విశ్వ.

౧౮౮. మాడలాడవచ్చి మనసు నిల్పగరాదు, తెల్పవచ్చి తన్ను

తెలియరాదు, సుతియబట్టవచ్చి సూరుండు గారాదు. విశ్వ.

౧౮౯. కూంపు వెలయగ జేసి సూత్రంబు దంతిబ, చిత్రమనె జదివి

పన్ను పరుబ, పాపతిమిరమెల్ల పాపంగ వేనట్టి, పాపజాతి

గురువు పసువు వేమా.

౧౯౦. గురువనగ పరమాత్ముడు, పరగంగా శిష్యు జీవబంధురకుడు

బుం, గురుశిష్య జీవసంపద, గురుతరముగ కూర్చునతడు

చుచుర వేమా.

౧౯౧. గురుడు పిల్లగింజ కంభంబు దేవరంబు, ఆత్మ కల్మషంబు లడగవ

ట్టి, తెలిసిని శివనేని శివార్చ వ్రతముతేలు, కల్లి నట్టి తెలియ

వలయు వేమా.

౧౯౨. గురువనతుడమున వెంచ్చెది, గురుశిష్యు ధనంగము నవు

కుంభం జేది, గురువుంగాన గజాలరు, ధర మోపతి.

వేమనపద్యములు---- -

మనుజులెల్ల తలపరు వేమ॥

౧౯౩. కనరానిది పరతత్త్వము, వినరానిది గురువు నిందె వినకని మైనన
అనరానిది తల్లిదండ్రుల, మనరాదవివేకితోడ మహిలో వేమా॥

౧౯౪. వెలమికె విమతితి యనుమంతయు రాదెన, పంచలోకవాంఛలెల్ల ద్రుక్క
దాంను, పెద్దలు సురుమంటె పెనుమంట రేగయురు, విశ్వ॥

౧౯౫. శివపూజా దీపమిడినను, శివమందిరమెల్లవెలుగు జాడ
యుయరుద, శివయోగి జ్ఞానదీపము, భువనంబులు
వెలుగజేయు పోలపగు వేమా॥

౧౯౬. గాజుకుప్పెలోన గలిగిన దీపంబు, బయటలోన నొకటె ఘగి
దినుండు, దెలసిన పెద్దలు దేవాంబు నటువటె, విశ్వ॥

౧౯౭. జీవాత్మలోనున్న స్థిరమును గానక, తిరుగు జీవాత్మ
యుస్థిరమునమ్మి, స్థిరము స్థిరము నితలియు జీవికెమున్నె, వి॥

౧౯౮. పిండంబె యుదరంబున, నుండును వౌనన్నాళ్ళయునకవుండు
దసుమ్మి, పిండంబు ధరను బుట్టు, పిండంబె పాసారక్షా
ప్రదివిశి వేమా॥

౧౯౯. పుట్టువానికి బుద్ధిసుఖదుఃఖములు రెండు, సతిపతికి బుట్టు
పరగసుతుడు, పతులసుతులవలన సౌఖ్యంబు కోరరా, విశ్వ॥

౨౦౦. సుతుల బాంతపు సుఖము బడిసెదనని, మనుజులాడుత
ల్ల మతముదగలి, వెనుగబడియున్న వెతురానావు శతెంబు, విశ్వ॥

౨౦౧. రూపవంతెపెరు రూపముతోగలిగిన, వేరవంకరయుఉలు

చెరశియుండు నామరూపస్త్రీయులు నష్టమైపోవును, విశ్వ॥

౨౦౨. తనదుభార్యె తనకు తగుబాంధసంకెళ్ళు, బిసబిన శిష్యులు ఏల
లరయ, సంసారజరం జెరి బెరబాల సందమా, విశ్వ॥

౨౦౩. ధనభారపుత్రి యోషణత్రయవనెడి మోహవారంబుల రాశి
లోపలమునిగియుండు, జనులకును ధృంగి మోక్షంబు బంధ
నేర్చు, పద్యముడు వగరాగముల్ బలియు వేమా॥

౨౦౪. ఇంతనాడునుండి యనశిన మోహవాంఛబుబలిమిబాంతజ్జెకె
నైనైకె, తల్లిదండ్రిపుత్రదారాదులను పెర, వంబుభ్రాంతి జి
క్షుపరము వేమా॥

౨౦౫. తలిదండ్రులెందరు తనకు జన్మములెన్ని, తిరుగు మరుగు నట్టిది
క్కులెన్ని, స్థిరస్థిరమస్థిరంబు త్రివియరేడు జ్ఞాని, విశ్వ॥

౨౦౬. గతముబోతమంటె కలగన్నయర్థంబు, నడుము కాలమందు నమ్మ
రాదు, స్త్రీణములోని బతుకు సంసారవిభ్రాంతి, విశ్వ॥

౨౦౭. వట్టిమమత జిక్కివారాయి వరసలటంచు, త్రిక్కయెత్తి నరుడు తి
రుగుగాక, ఒక్కడితవిదండ్రులేమియు తనకేల, విశ్వ॥

౨౦౮. తాననగనెవరు తనవారనగనెవరు, తెలిసితెలియవేరు తిక్క
నరులు, పిశినికారియపురుగు పద్ధతిగానరో, విశ్వ॥

౨౦౯. ఒక్కడిసతియొక్కడిసుతులొక్కడిబాంధవులు నరులకెక్కడిబ్ర
తుకులే, ఒక్కలువిడిచినవేళల, బక్కటొకని యవరురారు సహా
జము వేమా॥

౨౧౦. దేహమనెడియిల్లు దినదినంబునవ్రాచ్చి, అలకిపూశిపె

వేమనపద్యములు.. —

త్రి అనువుపరచి కాపువిడచి పోవు కడపటిలే జీవి॥ విశ్వ॥

౨౧౧. ఈ దేహమెన్ని భంగుల, పాడైయొదవిననుదీని పోవు నుసత మారా,
మీదెరిగి మురికి పగలకే, భేదంబటు మాని ముక్తి వెరయుర వేమా॥

౨౧౨. కడుపులోని మలము కండలు వేమకలు, అరశి చూడ వైని మురికె
తోలు, యేమిది సంసారమేమి సౌఖ్యంబురా, విశ్వ॥

౨౧౩. నీరు పోశ కడిగి నిత్యంబు సోధించి, కూడు వెట్టి పైని కోకకట్టి
యేమి పాట్లబడును యీ దేహగ్రంధికి॥ విశ్వ॥

౨౧౪. సేవలు గోరును మంచి సంగీత సాయిత్య, భాషది యవ్వనియ
పల్లు బళ్లు, వస్త్రంబు గోరును సరవి తోడు తన్నెత్తు వ్రుదువు తాకి
సైస్ట్రములను యెవుడు, కన్నులు గోరును తరుణ తోడ వర్ణంబు
పైనంటరూపంబులను వ్రతోడ, నాలికె కోరును నరుమ
తోడుత తీపి, వ గరు కారము చేదువు ప్పుపులుసు॥ ముక్కు గో
రు సద్గంధములనుబలగి, చవులు వర్ణంబు కన్నులు జింవ్వ ముక్కు
యిన్నియును గూడి నటువంటి యిల్లు కోశి, తన్ను గను గొనిటు
ఖియింపతగును వేమా॥

౨౧౫- దేహగుణము లెల్ల దెలశి నశివయోగి, మోహ మందు జిక్కి మో
సపోడు, యింత జాలకుండు యెందుకు జిక్కు నా, విశ్వ॥

౨౧౬. పిల్లి యలుక బట్టి ప్రియముతో నుందురు, అదియు తోడి బట్టి
యెలుగనేల, మమత మానకున్న మానునా మోహంబు, విశ్వ॥

౨౧౭. కర్మంబులన్నియు కడబెట్టి నడువక, తత్వంబు తనకేల తగులు పడు
ను, నూనెలేక నుదివ్వె నువ్వులు మండునా॥ విశ్వ॥

౨౧౮- విత్తును నుము కయిదమలేశి, పొత్తు న జనించి పొట్టుపోయి
భంగి, తత్వ జ్ఞానియు కర్మము, విత్తు ముకను విడిచి నట్లు విడుచురవేమా॥

౨౧౯. యేరుదారి యింటికేగిన పురుషుండు, పుట్టి సర్వ గాన్క పొందు పుసరణి,
యోగి పురుషుడేల పుడలు వాటింపురా॥ విశ్వ॥

౨౨౦ సొమ్ము గన్న దనక జ్యోతి యింతియు కాని, సొమ్ము గన్న వెనక జ్యోతి
యేల, దేవుడైన వెనదేహంబు తగ వేల॥ విశ్వ॥

౨౨౧. జారపురుష మీద సఖ్యత్రి సలుపుచు, పతికి యిచ్చకంబు పడయు
భంగి, తాయింబు తోడ ముక్తి గతికే గవవె నయా, విశ్వ॥

౨౨౨. రథమునకు అయిదు శీలలు, రథికుండ రవణంబు నప్పుడె అ
రు కుంరథము, రథికత నువ్వగైదు శీలలు, విధితంబు గన దువ్వ
వాని వెదకర వేమా॥

౨౨౩. ఆకలి కణవింటు తాధారము గజేశి, వొంటికంబము మేడ వానర
నిల్పి, యింటి క్రేకపైడి మగడు యెగురు పెంట్లాలు॥ విశ్వ॥

౨౨౪- వెదకియును వెదకియును వేసారి వేసారి, తిరిగి తిరిగి దిమ్మతిరిగి
తిరిగి, బొమ్మలాట జూచి పొంబడికను గాంచి॥ విశ్వ॥

౨౨౫. బ్రతుకులస్థిరమని భావింపగా లేరు, విశ్రవేకుదురు ధరను
వెర్రివారు, ప్రాణులెల్లవేమని బావి గొర్రెలు సుమీ, విశ్వ॥

౨౨౬. పరధనంబుల జూచి ప్రాణంబు భేతివె, యుకికి బికికి వాడు
యూరిదనకే, యమునకు ఆశగితేను యప్పరక్షంబ యెవ్వ, విశ్వ॥

౨౨౭. భయము నగాన జ్ఞానము, భయముడిగిన నిశ్చయంబు పరమా
త్మనిదే, లయము నగా దేహము, జయము నగా జీవ
దనుబుబాబరవేమా॥

౨౨౮. పుట్టి పుట్టి ననుబుబావు కువ గవెటు, దీనమును జులవెర్రి దివ్వ
రాదు, ప్రాణికి కైవడి బాపు బంధంబు లూడునొ, విశ్వ॥

వేమనపద్యములు॥

౨౨౯. జననమరణములకు స్వతంత్రుడే కాడు। మొదల కర్తగాడు తు
దనుగాడు। నడుమకర్త ననుట నగుబాటు లౌయు సుమీ। విశ్వ॥

౨౩౦. తన్ను గన్నవారు తాఁ గన్నవారును। బమ్మ్యబెరిగితా నుబబ్బ్య బెరిగి।
తెలియనియదుమాయదీనిఁబొందదాయె। విశ్వ॥

౨౩౧. తల్లిదండ్రులు బావ తానాలి కూడుతు। యిల్లుగట్టుకొల్లు
యింపు దెలియు। కొరకు మీఁదిదాఁగకుండు అడిగినయట్లు
విశ్వదాభిరామ వినర వేమ॥

౨౩౨. తల్లిదండ్రులు బావ తనయుండు తనకేత్తు। మొగడు బావనా
లువగుదు దనకు। తార్క్యవశముగాని కలుగదు వాంఛ॥
విశ్వదాభి॥

౨౩౩. గాలిగాలి గలసె గగనంబు ।మన్ను మంటగలసె మంటిరె
తె। నీరు నీరు గలసె నిర్మలంబైనట్లు। విశ్వ॥

౨౩౪. ధరవత్రి వర్తులార్గురు। పరగంగాంధరరాజులు క్రిపదా
రురుమే। త్రైర యోధులు వీరంనాఁగ। వీరి విగము నువెలశెవ
నతమాఁడర వేమ॥

౨౩౫. కమలభవాంతము వెన్నె। విమలపు సుజ్ఞాను వెల్లవేష్టింతుర
యోగమకంబై మనముండగ। సుమహింతపద్మాంతమె
ప్రఁడుమాఁడర వేమ॥

౨౩౬. యెక్కువ తక్కువ యెంబు వంటివారి। తనువు నిత్యముగా
దు తథప్రిపరయు। యెరిగి యెరుగవేరుయె మన వచ్చునా
విశ్వదాభి॥

౨౩౭. సీ॥ కమలభవాండంబు కరవలంబదియెంత। దానిలోపల జగత్రయమ
దెంత। అందుమాండవపాలు అవనీస్థలంబెంత। భాగింప యేడ
వదిదియెంత। అందులోపల సూక్ష్మమైన స్మిమారిన। తొమ్మిదో
భాగంబు తుదనియుంత। అతనియలోన నేకభాషలు। పా
లుపొందుచుండెడిభూమి యెన్ని॥ అందున్న భూపుల కెందరున్న
పతులు। ఘనులు పెక్కు వెన్నగలిగియుండు। పైకని కరుణానమ్మిపం
డేటమనుజాని విభవమే విచెప్ప వినర వేమ॥

౨౩౮. బ్రహ్మ మేదదనుచు పలుమారు నాడేటి। వెర్రిజీవులదెల్పవి
ధముగాదు। బ్రహ్మ మన్నిట యెందు పరిపూర్ణుడైయుండు
విశ్వదాభిరామ॥

౨౩౯. ఖేచరవమద్రుకు కేవెరుంగకవట్టి। వాడులాడు నట్టివారి
నెల్ల। తెత్తెపట్టి నాల్కతుదముట్ట ద్రోయునే। విశ్వ॥

౨౪౦. పసులవన్నెలు వేరు పాలెల్ల నొక్కటి। ఆవారిరములు వేరు ఆ
కలొకటి। పుష్పజాతులు వేరు పూజలన్నియు నొకటి। విశ్వ॥

౨౪౧. శ్రీంగారములు వేరు బంగారమొక్కటి। పరగబాంధులు
వేరు ప్రాణమొకటి। దర్శనంబులు వేరు దైవంబులొక్కటి। విశ్వ॥

౨౪౨. యేక బ్రహ్మమునిత్యము। నైకల్పితమైన యట్టి వసువు
లెల్లన్। యేకత్వంబని యెరిగిన। శోకము లెల్లను మునిగి
సుల భము వేమ॥

౨౪౩. వంటలోవాము లను మాతునశిలలందూపటము గో
డలందు పరగయిసుకే। పెండె నంటనట్లు పెను దేవాముజెలి। విశ్వ॥

వేమనపద్యములు.

౪౪. యోని లింగమునకు నుత్సవించినవాడు, వాదమేల దైవభేదమేల,
తల్లి విష్ణువు పెంపు తండ్రి విశ్వేశుడుగా, విశ్వ.

౪౫. శివభక్తులెల్లను సుఖివిముందిపాలైరి, వాదమేల దైవభేదమేల,
విష్ణుభక్తులెల్ల వేరాంతిపాలైరి, విశ్వ.

౪౬. భస్మధారులెల్ల భస్మంబుపాలైరి, నామధారులెల్ల నామంబుపా
లు, ధారణఫలమెల్ల తోడనే గలిగెరా, విశ్వ.

౪౭. తప్పులెంచెటువారు తండోపతండాలు, ఉర్విజనులకెల్ల
వాడె తప్పు, తప్పులెంచెటువారు తమ తప్పులెంచరు, విశ్వ.

౪౮. కుండ కుంభమండ్రు కొండ పర్వతమండ్రు, ఉప్పు లవణమండ్రు
ఒకటిగాదె, భాషలింతె వేరు పరతత్త్వమొక్కటి, విశ్వ.

౪౯. మాలమాంసము దిను మరి సర్వజనులెల్ల, మెప్పుదిందు రుక్తకా
లములగాదు, కులములన్నియు నొక్కకులముగాజూడరు, విశ్వ.

౫౦. ఎంతమాత్రుండైన యంగలింగారుకుండు, పలుకవశముగాదు
బ్రహ్మకైన, యోగినియోగిలందు లేనోరపెట్టుకు, విశ్వ.

౫౧. యెంతవేల్పులైన యెసగనైవేద్యంబు, వాసనెటకుందవండ
రేరు, మాదల మాదనంబు నవించు చుదురు గుక్కెళ్ళు, విశ్వ.

౫౨. జీవునిదెలిసినదనకారా, దేవుని భ్రమబారలు నరుడు దేవుడుత
లపతి, జీవుడని వివరించిన, భావింపగ జీవిబట్టు బయలు
రవేమా.

౫౩. వెన్నబాతకట్టి వివరంబు దెరియక, ఘృతము ఆశించిన
ట్ల కూరాళకంశి, తాదైవమైయుంటి దైవంబు గాలురో
విశ్వదాభి.

౫౪. హృదయాంతరంగుడై యుండుటెఱుగక, శిలలకు మ్రొక్కేటి జీవులారా,
శిలలయందె యుండె జీవులందెరాక, విశ్వ.

౫౫. మనసులోపలి ముక్తి మరియొక్కచోటను వెతకబోవువాడు వెఱ్ఱివా
డు, గొఱ్ఱె జంక బెట్టి గొల్ల వెదకిన రీతి, విశ్వ.

౫౬. తనలోని జీవుని తత్త్వమరయరుగాక, వేఱొకలనిబడి వివెదకనే
ల, భానుజుడు దివ్వె పెట్టి వెదకినయట్లు, విశ్వ.

౫౭. చదువులందు నులేదు సకలయందును లేదు, వేదవాదములను వేద
ములను బయలనున్నది ముక్తి పాటింపరేరయ, విశ్వ.

౫౮. పెక్కుచదువులేల తర్కవాదములేల, ఒక్కమనసుతోనె యుండె
నేని, సర్వశిక్షితుడును సర్వంబుదానగు, విశ్వ.

౫౯. స్వాత్మరూపమెరిగి సుఖమనుభవింపక, చదువుశాస్త్రము
లు చదివిపడుచు నరుడు, బావుపుట్టెరుగక చదువుచుదురు, విశ్వ.

౬౦. సకల జారపురుష సంఘిలకెల్లను, సతులనియ్యరాతవము
సమ్మతింప, ముక్తిపుట్టునెవ్వారికి బ్రాహ్మలు, విశ్వ.

౬౧. చదువులన్నియు చదివి విచారల వివేకింప, తపముబట్టి నకేలకెల్లు
ముక్తి, దారి గుంటవేపి దలచినబంధమా, విశ్వ.

౬౨. ఎన్నిచదువు చదువు చాలు నరుడు, ఎన్నిచదువులు చదివియే
రీతినున్నను, హీనుడెలమాను దీనవృత్తి, బాగుపాల
గడుగబోవు సామునిసంబు, విశ్వ.

౬౩. భూమిపేరవలన ప్రాశస్త్యంబాయె, వెలయరాజ్ఞపేరు,

వేమనపద్యములు.—

వేల్పులాయె. నీళ్లపేరు వెల్లని ఖిలతీర్థములాయె. వి.వే.

౧౯౪. నీళ్ల మునుగగ నేలనిడులవుట్టిగ నేల, మొనశివైవములకు ముక్తినేల
కసట తల్లషంబు కడుపు నింటింతుంగ. వి.వే.

౧౯౫. కడుపులోని మలము కష్టమై యుండగా, అంతరంగ మన్న మెంత
కీడు పాపము యెరుగనివారు వుపవాసముందురు. వి.వే.

౧౯౬. కూడు పెట్టుకున్న కుక్షిలో ప్రాణంబు భక్షింపుచుండు తనుకుక్షిమ
లము. కూడు విడిచి మలము గాని యుండును జీవి. వి.వే.

౧౯౭. నోరు నిప్పంటి కెనుప్పి లేకుండనూ ఆకుపోకకున్న వాసనంబు
ష్టి చపలే కుంటెను పెనురూ కతపేయును. వి.వే.

౧౯౮. కదలని జీవములన్నియు, తుదమొదలై అరురుచులతో అం
గకంయుండును. కదలని జీవములన్నియు వదలక తప్పంబు కవుచు
వచ్చురవేమా.

౧౯౯. కరములందు నుత్తావము గంగాధరుని బట్టి తీర్థములకు బో
యి తిరుగువారు వెన్నబాతబట్టి వినునేతి కేట్టిన. వారి బంధ
మయ్యెవసుధవేమా.

౨౦౦. అరుతలింగము గట్టి ఆదియును జాలక. పర్వతమునకే
బోవరుండు ముక్తిగానయుగునే మూఢుండుయుగు
గాక. వి.వే.

౨౦౧. అంగమందు లింగమువురంగదరియింపు నెమ్మి లింగమందు
నిల్పితేని. దొంగగొడ్డుమెడను దుండు గట్టిన రీతి. వి.వే.

౨౦౨. పోనీక లింగాన పోరలించి పోరలించి. కట్టి వేయగనే మికార
గాంబు. అఖిలకర్మములకు ఆకారమేసాక్షి. వి.వే.

౨౦౩. శిలల ప్రతిమెదెబ్బకేకటంటగాదె బెట్టి. స్రుక్కవద్దు వెర్రి మూఢులా
రా. వాదయుమందె బ్రహ్మముండుబదిలియుతే. వి.వే.

౨౦౪. రాతిప్రతిమను దెబ్బరవాస్యముననవుంబి. పూజచేతురలవి
బుద్ధిమాలి. ప్రాణమందు శివుని భావింపలేరయా. వి.వే.

౨౦౫. పాషాణము దెబ్బ పరగంగ గుడిగట్టి బెలగి. శిలలకేవ శేరయునే
లు. శిలలకేవ శారంయు ఫలమేమి గల్గురా. వి.వే.

౨౦౬. దేవాంబులోనున్న దేవునిదలియుక. తీర్థవాసులగుచు తిరుగు
వారు. గంధంబు మోబ నగాడిదె తిప్పదా. వి.వే.

౨౦౭. అడవి తిరిగిన లేదు ఆకాశమున లేదు. యడపక తీర్థంబులే
దలలేదు. వాదలు శుద్ధిజేశి వాదయును జూడరో. వి.వే.

౨౦౮. సర్వము తాననితెలిశిన. సర్వేశ్వరి గాక ముక్తి నిలుక
డగలదా. పర్వంతయు దిరిగినకులు. పర్వతమును బడినలే
దు పరమము వేమా.

౨౦౯. అత్తరాల వెంటను అడవుల వెంటనూ కొండరాల్లవెం
ట గాడు వనేల. హృదయమందు శివుని యుండు బడలియు
రా. వి.వే.

౨౧౦. కాశిపోయినవాని ఘనతయేమని చెప్ప. వచ్చియుండు నేమి
సరయితోడ. నెలతకుసగమిచ్చి నెలనేరువారయు బోలి. వి.

౨౧౧. కాశి కాశి యనుచు కడువేడ బోదురూ. అందుగలుగ
దేమిటిందు లేదు. యిందు నందు గలదు హృదయంబు లెస్స తె. వి.వే.

౨౮౨. తిరిగి తిరిగి నరుడు మరులు గొంటుంగాక। అందువలన నేమి

ఆశలేదు। అంతర్గతము నిల్పు నప్పుడె తానొంటి। విశ్వ॥

౨౮౩. చిత్రవాంఛ నెత్తి చిత్తింప నేరక। తత్త్వ రింబిరాతు తరిమె నిమిషా

రణా శదనతు వాంఛ ఫలిగా జాలు। విశ్వ॥

౨౮౪. వెయ్యారు నదులు జలనిధి। తియ్యక తననిశంబు గలయుచు తిప్పటగా

దగ। వెయ్యి ఘలాముకు జ్ఞానము। వెయ్యి విధంబులును దెల్పు

విధరా వేమా॥

౨౮౫. ముప్పు తీర్థము వైరాయిము వెవిడువనేరాని। పాసగద్దె వాల్లు।

ముక్తి పొందువేదు। కుక్క యిల్లు సొచ్చు కుండలు మానుసా॥

౨౮౬. మానిని మసెూజ మందార నంద్రైక। లోలుడెల్ల దూర్పలో

కసుఖము। మానవాడ కుక్క మరుగు మానును। విశ్వ॥

౨౮౭. కుక్క సందలము లోకూయుండ పెట్టితె। వక్క మనసు తూసె వుంద

లేదు। ఆత్మ నిల్ప లేదు। అజ్ఞాన జీవుండు। విశ్వ॥

౨౮౮. తిరుగవలయును మనసు తిరిగినయుండాక। విరుగవలయు మన

సు విరుగదనక। తిరిగి విరిగినవాడు చేవుండె తాబోలు। విశ్వ॥

౨౮౯. కడుపారనప్పు తము తేమము తూడా విన। పాలమీ

దనేల పారు మనసు। తత్త్వమెరిగినవెనక తంత్రంబు లేటికి। విశ్వ॥

౨౯౦. నిండిన మనస్సు వెదకిన। వుండిన ఆవస్తు వింత వ్వపము

లజూడక దండిగ నిండిన పిమ్మట। ఖండించిన వెలితిగాదు

గదరా వేమా॥

౨౯౧. లలిత శివతత్త్వపదమును। గలశిన శివయోగి ండ్లు కెలకల

సురజనుతం। జలబిందువు ముత్యంబై। కలసును తెల్లింబు నీటక

లయుదు వేమా॥

౨౯౨. నరుని బిందువు బాతనాతి గర్భంబుయొర్రాతి వ్వ్ముబాతరస

ము గట్టె। బెండబాతను గట్టి ఘూతలంబెల్లను। విశ్వ॥

౨౯౩. మొదల తనమతము వదలక। తుదనెప్పి రిమతము తానుదూషింప

కయుండ। పదిలుండై శారై కైరక। ముదమున నవి రింబువాడు

ముఖ్యుడు వేమా॥

౨౯౪. పరనారి వజ్రతుడై। పరధనములతా శపడక పరనిందింపక।ప

రులలగివతానలగక। పరులెన్నగ బ్రతుకువాడు పరముడు

వేమా॥

౨౯౫. యిల్లు సుమీ సంసారము। యిల్లుసుమీ ఆయుధంబు విను

ముక్తి కాదు। తల్లే సుమీ పంబాత్త్రరి। కల్లుసుమీ సతులవల

పు గదరా వేమా॥

౨౯౬. పొంకమైన మనసు పొనియక సర్వేశు। వక్ర నిల్ప డాకు వంశధరు

డూవంక నిల్పకున్న వప్పునా పదవులు। విశ్వ॥

౨౯౭. ముగురు గవిగిన ట్టిమూలమె నెరింగు। ముగురులోన నెను కని

మనువ తెలశి పరగ జింవ్వ యుండు ప్రసు తివే తురువిశ్వ॥

౨౯౮. యిదివేక జరగదనుకును। మదిలో యేమవసు వ్రైన ముతాంబు

డ్డిం। గదశి వధి బోవజాలక। ఆది వాసంసార బీజ మనవుడు వేమా॥

౨౯౯. వాతరయుండు జగము వత్తింపబున్నది। అదియు లేని నాడు

అవనిపతులు అర్యకాలము ఘ్నఅగుచుసుందురు గాక। విశ్వ॥

వేమనపద్యములు....

౩౦౦. చేతుస్సంకల్పంబులు। నీతిం వర్జించినపుడె నిర్మలపదముల్। ప్రీతిం బొందు
నటందురు। ఘాతలము నకనకయో? పురుషులవేమా॥

౩౦౧. మంటిలోనె పుట్టి మంటిలోనె పెరిగి। మంటి యొడలివాడు మింటికెగసి।
మింటగలుసు సుఖము మంటను లేదురా। విశ్వ॥

౩౦౨. వాయువందె పుట్టి వాయువందె పెరిగి। వాయువందె మేలువరుసదె
లసి। వాయువు యనప్రాణ వాయువు తత్వంబు। విశ్వ॥

౩౦౩. రెంటగాలమందు లుకికి మాలినజీవి। దవ్వుపుట్టుచుండు సహ
జమనుచును మెరుకమరుగుచు బొమెరుగుట (బ్ర)హ్మంబు। విశ్వ॥

౩౦౪. మనసు నమెరుకెరుకమరప్పను। కనిమనిచుండుట కెడకలశినవె
నక్షమను గొనిపట్టె మంటి। మనసొంక బసు మాయలాంయుమ-
హింలో వేమా॥

౩౦౫. మానిలోని అగ్నిమరిగుండగా వచ్చు। అగ్నిలోని మానితొ
సువ్రాదు। మానిలోని అగ్నిమాయ్రదసంసారి। విశ్వ॥

౩౦౬. మాయలోనె పుట్టి మాయలోనె పెరిగి। మాయదెలియవే
నిమను జూడెల్ల మాయదెలుసువాడు మహి విభుదదేముడు।
విశ్వదాభిరామ వినరవేమ॥=॥

31D42